

Behandeling/arrangementen:

Voor kinderen die lees- en spellingproblemen hebben of waarbij de diagnose pas op een later moment kan worden gesteld of de diagnose dyslexie al gesteld is, bieden wij naast de logopedische begeleiding extra hulp gericht op het technisch lezen en toegepast spellen in de vorm van de volgende arrangementen:

Arrangement 1 → ontwikkelingsniveau lezen en/of spellen groep 2, 3 en 4

Logopedische behandeling wordt volledig vergoed door de zorgverzekering. Eén behandelsessie duurt 25 minuten.

Arrangement 1 Plus → ontwikkelingsniveau lezen en/of spellen groep 2, 3 en 4

Logopedische behandeling (behandelsessie 25 minuten). Met een uitbreiding van de behandelsessie met 20 minuten waarin gerichte begeleiding op het gebied van technisch lezen en/of spellen wordt gegeven. Voor deze uitbreiding wordt een eigen bijdrage van €20,00 per behandeling in rekening gebracht. De behandelsessie bedraagt dan in totaal 45 minuten.

Arrangement 2 → ontwikkelingsniveau lezen en/of spellen groep 5 en hoger

Logopedische behandeling wordt volledig vergoed door de zorgverzekering (behandelsessie 25 minuten). Uitbreiding behandeling met 20 minuten waarin gerichte begeleiding op het gebied van technisch lezen en/of spellen wordt gegeven. Voor deze uitbreiding wordt een eigen bijdrage van €20,00 per behandeling in rekening gebracht. De behandelsessie bedraagt dan in totaal 45 minuten.

Binnen de arrangementen 1 plus en 2 wordt minimaal eens per half jaar een bezoek gebracht aan de school en de benodigde oefenmaterialen (o.a. doos blokjes) worden gratis verstrekt. Ook zal de leerkracht regelmatig op de hoogte worden gehouden van de behandeling.

Samenwerking

Voor de voortgang en effectiviteit van de begeleiding is het van groot belang nauw samen te werken met alle betrokkenen rondom het kind met lees/schrijfproblemen en/of dyslexie. Er vindt regelmatig overleg plaats. Ook wordt er gestreefd zoveel mogelijk aan te sluiten bij de methodes die op school gebruikt worden.

Voor informatie, vragen, opmerkingen en aanmeldingen kunt u altijd contact met ons opnemen.

Praktijk voor Logopedie Anna Paulowna eo

E.M. Bloemraad-Teeuwen, M SEN
R.S.D. Mangelsdorf-Thomassen

Kruiswijk 19 H
1761 AR Anna Paulowna
0223-520030

email: info@logopedie-ap.nl
www.logopedie-ap.nl

(tevens gevestigd in Hippolytushoef, Wieringerwerf en Texel)

In de praktijk zijn Esther, Ramona, Linda en Mieke gespecialiseerd in onderzoek en behandeling van lees- en spellingproblemen.

Lees- en spellingsproblemen of dyslexie ?

De gespecialiseerde logopedist kan er wat mee!

Logopedie bij dyslexie

Kinderen leren lezen en schrijven in groep 3. Het ene kind leert dit wat vlotter dan het andere kind. Uit onderzoek blijkt dat 10% van de kinderen in Nederland problemen heeft met leren lezen. En 3% ontwikkelt een dusdanig ernstig lees en/of spellingsprobleem dat gesproken wordt van dyslexie.

Kinderen met dyslexie laten al vroeg zien dat zij moeite hebben het tempo van leren lezen en spellen in de groep te volgen. Aan het einde van groep 3 kan duidelijk worden dat een kind mogelijk dyslexie heeft. Maar voor die tijd, in groep 1 en 2, kunnen er al signalen zijn die hier op wijzen. Het gebeurt echter ook dat de dyslexie pas in latere groepen of in de brugklas aan het licht komt.

Oorzaak

Mensen met dyslexie hebben over het algemeen in aanleg een zwak taalgevoel. Ze hebben met name moeite met het waarnemen van klanken (foneembewustzijn). Ook een probleem met het automatiseren van willekeurige associaties (kleuren, dagen van de week) speelt een grote rol. Dit uit zich bijvoorbeeld in problemen met snel en goed de juiste letter bij een klank vinden of bij het goed toepassen van een spellingregel als je er niet bewust bij nadent. Dyslexie is erfelijk bepaald. Als een van de ouders dyslexie heeft, is de kans op een kind met dyslexie 50%.

Gevolg

Wanneer dyslexie niet ontdekt en/of erkend wordt en wanneer geen hulp geboden wordt kunnen emotionele problemen, een sociaal isolement en soms ook faalangst ontstaan. Ook kan de intelligentie verkeerd worden ingeschat. Bovendien hebben kinderen met dyslexie door de lees- en/of spellingsproblemen moeite met alle vakken waarbij lezen en schrijven een rol speelt. Er ontstaat dus gemakkelijk een onderwijsachterstand. Dyslexie kan ook gevolgen hebben voor de studie- en beroepskeuze. Op volwassenleeftijd kan deze taalhandicap ervaren worden als een belemmering in de ontwikkeling van hun carrière.

Als dyslexie vroegtijdig gesignaleerd wordt en er wordt adequate hulp geboden kan de uitingsvorm van dyslexie beperkt zijn. Vroegtijdige, effectieve hulp is heel belangrijk. Ouders zijn hierbij belangrijke signaleerders

en vormen een erg belangrijke schakel in de begeleiding van het kind.

Logopedie

Veel lees- en spellingsproblemen vinden hun oorsprong in problemen met de taalontwikkeling, fonologie en/of de auditieve vaardigheden. De logopedist is deskundig op het terrein van spraak en taal en onderscheidt zich daarmee van andere disciplines. Daarnaast geeft de gespecialiseerde logopedist training om de belangrijkste vaardigheden voor het lezen en spellen te ondersteunen, zoals het luisteren naar een klank, de mondbeweging voelen en de letter zien die erbij hoort. Dit is het meest effectief als het gekoppeld wordt aan daadwerkelijk lezen en spellen. De behandeling van dyslexie dient in een zo vroeg mogelijk stadium plaats te vinden, zodat zo snel mogelijk de basisvaardigheden kunnen worden geleerd die nodig zijn voor het lezen en spellen. De logopedist is vaak als een van de eerste hulpverleners betrokken bij jonge kinderen en kan dus vroegtijdig risicofactoren signaleren. Soms zijn die al aantoonbaar vóórdat het kind naar school gaat.

Er zijn 4 typen taalleerproblemen te onderscheiden die een relatie hebben met lezen en spellen:

1. **Auditieve verwerkingsproblemen**
2. **Spraakproblemen**
3. **Grammaticale problemen**
4. **Problemen met betekenisverlening**

De risicogebieden voor het leren lezen en/of spellen zijn het werkerrein van de logopedist. M.n. de signalerende en interveniërende rol van de logopedist bij de vroegtijdige opsporing van risicokinderen is groot. Maar ook bij het aanvankelijke en voortgezet lezen is een ondersteunende rol weggelegd. Het einddoel van technisch lezen wordt gedefinieerd als 'lezen met begrip'. Ook bij dit begripsmatige aspect van het lezen wordt het specifieke werkerrein van de logopedist aangesproken, namelijk de taalontwikkeling en de woordenschat.

De rol van de logopedist bij auditieve verwerkingsproblemen

Leerlingen met auditieve verwerkingsproblemen hebben moeite met het onderscheiden, herkennen, analyseren en synthetiseren van spraakklanken. Helaas leveren auditieve oefeningen voor het leren lezen erg weinig op als er alleen auditief gewerkt wordt. Lezen bestaat immers uit meer componenten dan alleen de auditieve.

Juist de koppeling tussen de auditieve en visuele component is essentieel. Een logopedist kan een kind helpen om met klanken te leren manipuleren waarbij in een vroeg stadium met klanken en letters wordt gewerkt. Het effect hiervan is bewezen.

De rol van de logopedist bij spraakproblemen

Een logopedist moet alert zijn op het effect van spraakproblemen bij lezen en spellen. Bij de behandeling moet de auditieve, visuele en spraakmotorische component van de woordstructuur aan de orde komen. Kinderen moeten een woord horen, zien (letters en mondbeeld) en uitspreken.

De rol van de logopedist bij grammaticale problemen

Grammaticale problemen bij kinderen zijn vooral terug te vinden bij het niet correct kunnen toepassen van regels met betrekking tot woordvorming, zinsbouw en spellingsregels.

De rol van de logopedist bij problemen met betekenisverlening

Kinderen die problemen hebben met de betekenisverlening hebben moeite met het vinden van de juiste woorden, met het leggen van relaties tussen woorden en met pragmatisch taalgebruik. Deze problemen komen bijvoorbeeld tot uiting bij het begrijpend luisteren en begrijpend lezen. Maar ook bij het vertellen van verhalen, zowel mondeling als schriftelijk (stellen). De logopedist kan een kind helpen om woordvinding en pragmatiek te benaderen via geschreven taal, zeker wanneer er sprake is van lees- en spellingproblemen.

Dyslexie:

Definitie van dyslexie volgens de Stichting Dyslexie Nederland:

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.

Een dyslexie-onderzoek wordt sinds 2015 vergoed door de gemeente. Uw kind dient dan wel aan bepaalde criteria te voldoen. In onze logopedische onderzoeken kan er gekeken worden naar kenmerken van dyslexie. Wij stellen geen dyslexie vast.